

--
Thijs Broer

Langs de kust

de nederlanders en de zee

2014 Prometheus · Bert Bakker Amsterdam

ISBN 978 90 351 4142 1

*

De rietkragen en de boomgroepen van het Lauwersmeer vervaagden langzaam in de schemering. Het vlakke water weerspiegelde de lichten van een paar zeiljachten die even verderop voor anker lagen. In de stilte klonk het gedempte gebrom van een dieselmotor. Een oude vissermanschouw, een robuust zeilscheepje dat ooit voor de visserij was gebouwd, voer met een trage bocht de jachthaven in en meerde af aan de steiger, vlak naast mijn boot. De schipper van de Raaf, een jonge vrouw met kort blond haar, legde de schouw behendig vast met lange lijnen. Ze heette Nienke Dijkstra, en was theatermaker en schipper van beroep. Ze vertelde dat ze sinds enige jaren tochten op het Wad organiseerde voor kleine groepen. ‘Mensen zijn de zee uit het oog verloren. Ik probeer ze de zee weer te laten ontdekken. Meestal ga ik eerst naar het Rif, tussen Schiermonnikoog en Ameland, om ze te laten ervaren hoe nietig je bent als mens en hoe louterend dat besef is. Als ze daar op de zandplaat rondlopen, zie je hun gezichten veranderen.’

Een groot succes zijn de tochten om zwerfvuil van het Wad te halen, vertelde ze. Onder het motto ‘Doe eens Wad’ was ze de afgelopen jaren al tientallen keren met bedrijven en particulieren naar het Rif gevaren om kapotte visnetten, plastic zakken, stofzuigerslangen en andere rommel van de zandplaat te verwijderen. Opgetogen scharrelden dan de managers en directiesecretaresses op blote voeten langs de

vloedlijn, op zoek naar wat er niet hoorde. Na een paar uur lieten ze het Rif weer een stuk schoner achter. ‘In Lauwers- oog dumpen we de troep in een container, en dan hebben we allemaal een voldaan gevoel.’

Leren omgaan met de zee is heilzaam, zei Nienke Dijkstra. ‘De zee is voor een groot deel uit de cultuur verdwenen, en uit de dagelijkse ervaring. We denken dat we alles op ieder moment kunnen hebben, en alles voortdurend zelf kunnen bepalen. De zee laat je merken dat dat niet zo is: het getij, het weer, dat zijn allemaal dingen die je niet in de hand hebt, en waar je je op zee naar hebt te voegen. De zee dwingt je soms om door te gaan, en soms om echt te rusten. De zee staat nooit stil. In een storm worden hele duinen en hele zand- banken weggeslagen. Dat is ook een goed besef: dat groei en vooruitgang niet vanzelfsprekend zijn.’